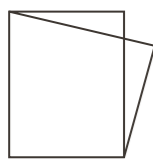

Ditte Jacobsen: Tværprofessionelle studiegrupper – en håndbog

Samfundslitteratur, 2020, 251 sider

Anmeldt af Jens H. Lund, lektor, ph.d., Læreruddannelsen i Aarhus & Program for professionsdidaktik, VIA University College

Ditte Jacobsen har gennem en årrække undervist i tværprofessionelle uddannelsesforløb på Københavns Professionshøjskole. Det er primært hendes egne og studerendes erfaringer fra disse forløb, der danner afsæt for bogen. Bogens indhold er struktureret ud fra de udfordringer, som tværprofessionelle studiegrupper erfaringsmæssigt typisk møder fra start til slut i kortere eller længere uddannelsesforløb. Ud over en samlet litteraturoversigt er der bagerst i bogen en række oversigter: case, opgave- og værktøjsoversigt samt en oversigt over udbud af professionsbacheloruddannelser på professionshøjskolerne. Endvidere en ordliste og et indeks.

Hvert kapitel har en teori- og erfaringsbaseret introduktion. Derudover veksler kapitlerne mellem at tilbyde opgaver og cases, analyser heraf samt værktøjer. Hvert kapitel afsluttes med en opsummering.

Der er således tale om en håndbog forstået som en indholdsmæssigt fokuseret

(tværprofessionelle studiegruppers udfordringer) publikation med en særlig gruppe studerende som målgruppe – professionsbachelorstuderende, hvilket også afspejler sig sprogligt med anvendelse af direkte henvendelse ("du", "I") til læseren. Håndbogsgenren rammes endvidere ved, at de enkelte kapitler kan læses uafhængigt af hinanden, samt ved angivelsen af diverse oversigter.

Indholdet i bogens 12 kapitler omhandler følgende: Kapitel 1 introducerer til tværprofessionel uddannelse. Dette uddannelseselement begrundes kort, og en række kendetegn ved dét at være studerende i en tværprofessionel ad hoc-studiegruppe ridses op, fx "at samarbejde om en case, der ikke nødvendigvis er direkte relateret til egen grunduddannelse" (s. 25). Relationer fremhæves i kapitel 2 som en udfordring, "der kommer først" (s. 39) – noget, der skal arbejdes på fra starten. Relationer slås tillige an som forudsætning for en lang række andre elementer i tværprofessionelle studiegrupper. Videre som led

i den indledende del af gruppearbejdet anbefales det i kapitel 3 at forholde sig undersøgende til egen og andres kernefaglighed. Via cases m.m. ledes læseren ind på mulige fremgangsmåder i forhold til, dels at blive og være tydelig omkring egne faglige perspektiver, dels at være nysgerrig og integrerende i forhold til andre professionsstuderendes perspektiver. Det sidste og fjerde element i den indledende "honeymoon-fase" (s. 91) drejer sig om indgåelse af samarbejdsaftale (kapitel 4). I kapitel 5 er temaet barrierer. Der introduceres til flere typer af barrierer, som de fremstår "mellem studerende" (s. 102) og i professionspraksis. Værktøjerne retter sig mod kulturanalyser. Herefter fortsætter kapitel 6 med at tematisere tre funktioner i gruppearbejdet: facilitator-, referent- og feedbackgiver-funktionen. I kapitel 7 belyses rollebegrebet indledningsvist teoretisk. Gennem de teoretiske afsæt – herunder Belbins skematik for teamroller – trækkes delaspæker såsom kernefaglighed, magt og hierarkier frem. Konflikt håndtering er temaet i kapitel 8. Analyse og håndtering af konflikter belyses teoretisk. Kapitel 9 handler om samarbejdsbegrebet og forskellige samarbejdsformer kan organiseres. En række teoretikeres forskellige bud på kategorisering af samarbejdsformer beskrives suppleret med bl.a. værktøj til analyse af samarbejde i studiegruppen. Kapitel 10 tilbyder en spejling af det tværprofessionelle gruppearbejde i forhold til begreber om projektledelse, problemløsning og innovationsprocesser. Potentialet i vejledning og sparring belyses i kapitel 11, herunder inddragelse af borger eller ekspert fra professionspraksis. Kapitel 12 giver bud på, hvordan et tværprofessionelt studiegrupperforløb kan afsluttes

under anvendelse af forskellige produktformer.

Vurdering

Bogens styrke ligger i bestræbelsen på at adressere studiemæssige udfordringer, sådan som de optræder for studerende på et afgrænset felt: tværprofessionelle studiegrupper. Som sådan rammer bogens valg af temaer, opgaver, værktøjer og illustrerende cases givetvis mange studerendes umiddelbare ønsker. Anlægges der undervisningsmæssige og professionsdidaktiske kriterier kan man fx forholde sig til bogens videngrundlag. Der lægges ikke skjul på, at det empiriske grundlag i høj grad er forfatterens egne erfaringer: "Jeg havde en gang en gruppe ..." (s. 103), "Noget, jeg ofte hører, er ..." (s. 108). Bogens teoretiske dele er karakteriseret ved, at der i meget kondenseret form belyses særdeles mange perspektiver. Teoretikere sammenstilles sjældent og er overvejende formidlet uden kritiske bemærkninger eller diskussioner. Måske fordi forfatteren har vurderet, at denne form for teoretiske bearbejdningsformer ikke hører hjemme i en håndbog eller "guide" (bagside)? Den valgte form (fokus på anvisninger) inden for håndbogsgenren kunne måske have stået mere skarp, hvis de teoretiske bidrag (derfor) blot var fremstillet som inspiration fx ved hyppigere brug af tekstbokse med litteraturhenvisninger? Til gengæld kunne der så måske have været anvendt lidt mere plads på at begrunde de af og til ganske håndfaste anvisninger/påbud(?) til de studerende fra forfatterens side. Ordet 'skal' anvendes ganske ofte, og hvorfor er det fx netop facilitator-, referent- og feedbackgiver-funktionen, der er særlig vigtig i et tværprofessionelt studiegrupperarbejde? Anlægger man en faglig optik på sproget, studser man

endvidere indimellem over anvendelse af slogans såsom "god kemi" (s. 44), "Kanterne skal slibes af" (s. 47), og "Energier giver engagement, som giver motivation" (s. 78). Bogens indlejrede positionering af brugeren/den studerende kan man selvfølgelig også forholde sig til som underviser.

Bogen bygger eksplicit på en præmis om tæt forbindelse eller overensstemmelse mellem tværprofessionelle studiegrupper og tværprofessionelle grupper i professionspraksis. "Præmissen for samarbejde på tværs er lidt forskellig, alt efter om du er studerende eller fagprofessionel" (s. 101). Det nævnes herefter kort, at der er nogle forskelle mellem det at være studerende og det at være ansat under ledelse m.m. Personligt ville jeg have foretrukket, at denne præmis havde fået sit eget kapitel, hvor præmissen blev diskuteret, og hvor de studerende blev inviteret med ind i kritisk undersøgelse og belysning heraf. Endvidere er det værd at holde sig for øje, hvor de studerende så at sige bliver ledt hen via forslagene til analyser og handlinger. Studiegruppen og dens medlemmer og deres praksis i studiegrupper fremstår her som centralt studieobjekt. Invitationer til, at de studerende analyserer de uddannelsesmæssige og didaktiske betingelser, som omgiver disse gruppeprocesser samt empiriske studier af tværprofessionelle grupper virke i professionspraksis (ud over cases i bogen), vil formodentlig yderligere bidrage til de studerendes udvikling af tværprofessionelle studie- og professionskompetencer. Men det er jo alt sammen suppleret, man som underviser kan vælge at dække på anden vis.